DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 8 APRIL.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & Zonen te *Rotterdam* en bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam*.

No. 28. ZESDE JAARGANG. 1858.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

CHINESCHE LANDVERHUIZERS NAAR CUBA.

Het is bekend dat in den laatsten tijd de landverhuizing der chinezen zich ook tot de West Indische eilanden heeft uitgestrekt, werwaarts gedurende de laatste jaren talrijke ladingen dier natie zijn overgebragt, om aldaar tot den veldarbeid te worden gebezigd.

Minder bekend welligt is de ware manier waarop die landverhuizing, door de planters op Cuba en hunne agenten te Macao wordt bevorderd, en wij hebben het daarom voor velen onzer lezers niet onbelangrijk geacht om de overeenkomsten te leeren kennen, welke men met die landverhuizers aangaat, en waarvan de voorwaarden, naar onze wijze van zien meerder gelijkenis hebben met het onder het Romeinsche regt bekende contract van slavernij, dan met het onder de nieuwere wetgevingen bekende contract van verhuring van diensten.

Wij laten alzoo hieronder volgen eene vertaling van eene in de Spaansche en Chinesche talen opgemaakte overeenkomst, zoo als die te Macao door de agenten der Cubasche planters met de Chinesche landverhuizers worden aangegaan.

Ik L.. M.. geboortig van Uay Choa in China, oud 27 jaar, verklaar overeengekomen te zijn met den Heer A. R. F..... al hetgene hierna volgt:

1e. Ik ben van dit oogenblik verpligt, mij inteschepen naar Havana op het Eiland Cuba, in het schip hetwelk genoemde Heer mij zal aanwijzen,

2e. Ik ben evenzeer verpligt en verbonden, gedurende 8 jaren in voornoemd eiland van Cuba te werken, onder de orders van den heer R..... T...... (of van zulke personen, aan wie hij dit kontract zal overdragen, waartoe ik hem bij dezen de bevoegdheid geef) in alle werk hetwelk aldaar gedaan wordt, op het land, in de dorpen, of waar men mij ook mijne bestemming geve, hetzij in partikuliere huizen. openbare inrigtingen van welke soort van industrie of ambacht, of wel op suikerplantagien, tabakslanden, koffijplantagien, landhoeven, weilanden, boerderijen of wat ook begrepen is in stedelijk of landelijk werk, onverschillig van welken aard.

3e. De overeengekomene 8 jaren, tot dewelke ik mij verpligt heb, zoo als uitgedrukt is in het vorige artikel, zullen beginnen te rekenen van den achtsten dag na dien van mijne aankomst in de genoemde haven van Havana, dat is wanneer ik in goede gezondheid aankom, en van den achtsten dag na dien dat ik uit het hospitaal of ziekenzaal zal gekomen zijn, in geval van ziekte bij mijne aankomst of dat ik onbekwaam mogt zijn om te werken bij mijne ontscheping.

4e. De uren gedurende welke ik zal moeten werken zullen afhangen van de soort van werk hetwelk men mij te doen geeft en naar mate dat werk zal vorderen, hetgeen ter beslissing staat van den meester onder wiens orders ik mij zal bevinden, doch altijd zóó dat men mij mijne opvolgende uren van rust geve in ieder etmaal buiten en behalven den behoorlijken tijd voor middagmaal en ontbijt, in verhouding tot die welke aan alle andere gesalarieerde werklieden in dat land voor deze noodwendigheden worden toegestaan.

5e. Buiten de rusturen op werkdagen, zal men mij des Zondags tot geen ander werk kunnen verpligten als hetwelk noodzakelijk moet gedaan worden, overeenkomstig den aard van het werk waarin ik bezig zal zijn.

6e. Ik onderwerp mij evenzeer aan de orde en wetten gebruikelijk in de inrigting. werkplaats. plantagie of partikuliere woning waar ik mijne bestemming zal hebben, en onderwerp mij aan de gebruikelijke straffen aldaar opgelegd, wegens gebrek aan oppassen of duurzaamheid in het werk, aan gehoorzaamheid aan de orders van den patroon of dergenen die hem vertegenwoordigen of welke fouten ook die niet zoo zwaar zijn dat zij het inroepen der wet noodig maken.

7e. Gedurende de 8 jaren voor welke ik mij verbonden heb, zal ik om geene enkele reden of onder geen voorwendsel mijne diensten kunnen weigeren aan den meester die mij neemt, noch mij van hem verwijderen, noch eenige poging daartoe aanwenden, zelf niet bij wijze van afkoop, en ten einde mijn voornemen te bewijzen om onder zijne bevelen te blijven, volgens de voorwaarden van dit kontrakt, zoo doe ik van nu af aan afstand van het regt tot vernietiging van kontract, hetwelk artikel 27 en 28 der wet voor kolonisatie, gegeven door H M. de Koningin Isabel II, den 22 Maart 1854, aan de kolonisten toestaat, of van welke andere wetten of ordonnantien welke in het vervolg mogten gepublicerd worden.

8e. In geval van ziekte kom ik overeen en wordt bepaald dat wanneer dezelve langer dan eene week duurt, mijn salaris alsdan zal worden ingehouden en dat hetzelve niet weder zal aanvangen als bij mijne geheele herstelling of tot dat mijne gezondheid mij toelaat den dienst mijns patroons weder waar te nemen, niettegenstaande den inhoud van artikel 43. 44, en 45 van voornoemd reglement, want ik doe evenzeer afstand van het regt hetwelk dezelve mij zouden geven, tot welken eisch ook, die alleen door kostbare en langdurige regtsmiddelen zonde kunnen beslist worden.

De heer A. K. F..... verpligt zich van zijne zijde ten mijnen opzigte.

1e. Dat van den dag af dat de 8 jaren van mijne overeenkomst beginnen, evenzeer zal beginnen te rekenen mijn salaris van 4 sp daalders per maand.

2e. Dat men mij voor voedsel geve iederen dag 8 oncen zout vleesch en 2½ ₰ zoete aardappelen of eenige andere gezonde en voedzame vrucht.

3e. Dat gedurende ziekte men mij in de ziekenzaal alle bijstand geve welke mijne ziekte vereischt, benevens alle oppassing, geneesmiddelen en geneeskundige hulp die voor mijne ziekte en behoud zullen noodig zijn, onbepaald hoe lang.

4e. Dat men mij jaarlijks zal geven twee stel kleeren, een wollen hemd en een wollen deken.

5e. Mijne passagie naar Havana en mijn onderhoud aan boord zal zijn voor rekening van dien heer of wien het aangaat.

6e. Gemelde heer is verpligt mij 8 Sp. daalders in goud of zilver voor te schieten voor hetgeen ik voor de reis noodig heb te koopen.

7e. Zoo ook moet hij mij geven 4 stel kleeren, matras en verdere benoodigdheden, de waarde hiervan, zijnde 4 Sp. daalders met die in het vorige artikel maken eene som van 12 Sp. daalders, welke ik in Havana aan de order van den heer R..... T...... zal voldoen met één Sp. daalder 's maands, afgehouden van mijn salaris door den persoon aan wien dit kontract zal worden overgedragen, wel te verstaan dat men mij voor niets anders hoe ook genaamd, iets meer zal kunnen afhouden.

Ik verklaar in specie en kledingstukken te hebben ontvangen hetgeen in het laatste artikel bepaald is, ter waarde van 12 Sp. daalders, welke ik in Havana vergoeden zal op de wijze in voormeld artikel bepaald.

Ik verklaar evenzeer met het bepaalde salaris te vreden te zijn, ofschoon ik weet dat veel meer verdiend wordt door vrije dagglooners en slaven op het eiland Cuba, omdat ik oordeel dat dit onderscheid vergoed wordt door andere voordeelen, die mij mijn patroon moet beschikken en door die welke in dit kontrakt voorkomen.

En ten einde te doen blijken dat wij wederkeerig zullen nakomen hetgeen in dit dokument is overeengekomen, onderteekenen wij beide kontraktanten twee van denzelfden inhoud dewelke voor één gelden.

Aldus gedaan te Macao den 1sten December 1856.

Wanneer men de voorwaarden van deze overeenkomst toetst aan de algemeene regelen van regt en billijkheid, dan valt het dadelijk in het oog dat zij, althans bij de meeste der europesche natien, die aanspraak maken om onder de verlichte en beschaafde te worden gerangschikt, die toets niet kunnen doorstaan.

Een grondregel van alle beschaafde en verlichte wetgevingen toch is deze: dat door geene handelingen of overeenkomsten, aan de wetten, die op de publicke orde of de goede zeden betrekking hebben, hare kracht kan worden ontnomen.

Met zekerheid mogen wij niet bepalen of deze grondregel ook wordt aangetroffen in de wetgeving

TABAK.

Ofschoon de Indianen langs den Oronoko, sedert onheugelijken tijd, den tabak geteeld hebben, en de Aziaten deze plant, vóór de ontdekking van Amerika, reeds kenden, blijkt echter niet, dat de Europeanen, vóór het jaar 1492, met haar bekend geweest zijn. In dat jaar kwam Christophorus Columbus met de Spanjaarden te Cuba aan en hier leerden zij de gewoonte der inboorlingen, om tabak in den vorm van sigaren te rooken, zeer spoedig aan. De Spaansche geneesheer Hernandez de Toledo, bragt den tabak, omstreeks 1560, naar Spanje en Portugal over, waar dezelve in den koninklijken plantentuin werd aangekweekt.

Joannes Nicot, Fransch gezant aan het hof van Spanje, voerde den tabak in Frankrijk, en genoot de eer, dat de geslachtsnaam Nicotiana der tabaksplant van den zijnen werd afgeleid. De oorsprong van de benaming *tabacum* is niet voldoende aangetoond. — Het is echter waarschijnlijk, dat het woord afkomt van *tabac*, een werktuig, dat door de inboorlingen van Amerika bij het tabaksrooken gebruikt wordt; anderen leiden het af van *Tabasco*, eene stad in Nieuw-Spanje, en sommigen van het eiland *Tabago*.

Sir Francis Drake, in 1586 met de kolonisten van Virginië terugkomende, werd de tabak in Engeland gebragt, en het rooken weldra algemeen, vooral toen Walter Raleigh en vele andere hovelingen deze gewoonte aannamen.

Ook in Nederland is het gebruik van tabak al spoedig ingevoerd geworden. Een der eerste Nederlandsche rookers, waarvan de geschiedenis melding maakt, was de Leidsche geneesheer Petrus Pena, die in 1600 leefde. Het eerste tabaksveld werd in 1615 bij Amersfoort aangelegd, en eenige jaren later plantte men tabak in Gelderland en andere provinciën.

De inademing van den rook van brandende plantaardige zelfstandigheden, zoo tot verdooving als tot geneeskundige doeleinden, was reeds in overoude tijden in zwang. Herodotus verhaalt, dat de Babyloniers zich daardoor in een staat van bedwelming bragten. — Bij Plinius lezen wij, dat het rooken van hoefblad (Tussilago farfara) zeer heilzaam is tegen hardnekkigen hoest. Nog heden ten dage wordt de rook van enkele plantaardige zelfstandigheden, vooral van tabak, in sommige ziektegevallen, en dikwijls met vrucht, aangewend. S. de Vries verhaalt in zijne „Curieuse Aenmerkingen" hoe de Indianen zich door den rook van tabak in een' toestand van verdooving brengen. Zij ademen den rook met volle tongen in. „Als se nu," zegt de Vries, „de mond, de keel en de gansche kop met deesen damp hebben gevult, werden se soo dol en vol, dat se daer henen vallen, gelijck onvernuftige beesten en gantsinneloos daer neder liggen, even alsof sedood waren. Sommige onder haer, trecken deesen roock soo begeerigh in haer, dat se plotselingh daer benen vallen, even alsof een Popelsij haer getroffen of de dood haer de siel ontweldigt had. Dus leggen se eene geheele dagh en nacht als doof en van al hare sinnen berooft."

Het schijnt, dat het gebruik van tabak aanvankelijk schadelijke gevolgen heeft voortgebragt; ja, dat enkele rookers het met den dood bekocht hebben. Hiervan laten zich misschien de vele en hevige aanvallen tegen den tabak, en de straffen, die op zijn gebruik gesteld werden, afleiden. Jakobus I, koning van Engeland, verbood het rooken in zijn rijk, en schreef een libel tegen den tabak, waarin hij het voor zeker houdt, dat de eeuwige verdoemenis het deel des tabakrookers zal zijn. „Eindelijk," zoo schrijft de koning, „eindelijk dan, o burgers! indien gij nog eenig eergevoel of schaamte bezit, legt dan deze dwaze gewoonte af, die zoo geheel verkeerdelijk is aangenomen en zoo dwaaselijk voortgezet. Gij berokkent u daardoor den toorn Gods; uwe gezondheid gaat daarmede verloren en uwe huisselijke belangen worden er door verpest. Gij verliest daardoor uwe mannelijke waardigheid, zoo binnen als buiten 's huis."

In Rusland liet men den rooker den neus afsnijden, of naar Siberië verbannen. De pausen spraken tegen de gebruikers van tabak den banvloek uit. In Turkije was men van meening dat het tabakrooken impotentie te weeg bragt, en daarom werd de rooker jammerlijk ter dood gebragt. In het Zwitsersche kanton Bern werd de rooker even streng gestraft als de echtbreker. In het wetboek van strafregt stond het tabakrooken dan ook naast de echtbreuk; en men wil, dat het laatste proces hieromtrent nog in de achttiende eeuw voorgekomen is.

Zware belastingen werden in enkele landen op het gebruik van tabak gelegd. Het getal geschriften, die van tijd tot tijd in het licht gegeven werden, om het gebruik te bestrijden, te doen staken of te beperken, rekent men, dat te zamen ruim honderd boekdeelen beslaan. Doch in weêrwil van al de gestrenge verboden en zware straffen, en misschien ook als een gevolg dezer pogingen, verspreidde de gewoonte om tabak te gebruiken zich spoedig, en is zij in onzen tijd in de geheele wereld aangenomen.

De tabak, uit Amerika oorspronkelijk, wordt in de meeste landen der wereld gekweekt; vooral in de Vereenigde Staten. Virginië is om hare tabakscultuur bekend. In Nederland teelt men tabak in Utrecht, vooral bij Amersfoort.

die Spanje en zijne koloniën beheerscht, maar mogen zulks toch met eenigen grond veronderstellen, en uit dat oogpunt beschouwd, zien wij in die soort van overeenkomsten geen onderwerp van kolonisatie of landverhuizing meer, maar eerder eenen slavenhandel onder bedekte termen en dan zijn die overeenkomsten niets dan misleiding der ongelukkige landverhuizers, dan zien wij er gevaar, ja zelfs meer in, voor onze Nederlandsche scheepvaart, om verder de hand te leenen aan den overvoer van die ongelukkige slagtoffers, die als kolonisten in naam, maar inderdaad als slaven naar een vreemd werelddeel vertrekken.

Geene Nederlandsche reederij zal hare schepen tot den slavenhandel willen leenen. Wij mogen met vertrouwen veronderstellen dat ook geene Nederlandsche reederij, die met den aard en inhoud der contracten van Chinesche landverhuizing naar Cuba bekend is, in den vervolge bevrachtingen zal willen zien gesloten met de handlangers van een stelsel, dat lijnregt aandruischt tegen de groote en der menschheid waardige taak, waarop in den tegenwoordigen tijd de oogen van geheel Nederland gevestigd zijn: de afschaffing der slavernij in de Nederlandsche kolonien.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 5den *April* 1858, N°. 27.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 9den Januarij 1858, litt. A, no. 17, is aan den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland A. A. T. Ledeboer, laatstelijk ingenieur der derde klasse bij den waterstaat in 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indie, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de derde kommies op het residentie-bureau te Batavia P. L. Sieburgh.

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de assistent der tweede klasse bij de indigokultuur J. W. Brouwer.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de pakhuismeester te Karang Sambong (residentie Preanger Regentschappen) A. de Nijs van Groll.

INGETROKKEN:

Op zijn verzoek, de benoeming van J. Parker, tot translateur voor de Nederduitsche, Engelsche en Fransche talen.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot de uitreiking aan P. Alting Mees, doctor in de genees- en verloskunde, eener akte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk te Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den eersten algemeenen pakhuismeester te Batavia K. F. Jansen Hooijman.

BENOEMD:

Tot eersten algemeenen pakhuismeester te Batavia, de hoofdkommies bij den algemeenen ontvanger aldaar H. W. Huffenreuter.

Tot assistent-resident van Malang (residentie Pasoeroean), de assistent-resident van Bodjonegoro (residentie Rembang) H. Dessauvagie.

Tot hoofdkommies bij den algemeenen ontvanger te Batavia, administrateur van het klein-zegel aldaar R. M. Daendels.

Tot administrateur van het klein-zegel te Batavia, de ambtenaar ter beschikking van den direkteur der middelen en domeinen P. G. Westenberg.

Tot pakhuismeester te Karang Sambong (residentie Preanger Regentschappen), de ambtenaar op wachtgeld M. Wessels, laatst eerste kommies bij de algemeene rekenkamer.

Tot derden kommies op het residentiekantoor te Batavia, de klerk op dat kantoor L. C. Heijnis.

BIJ DE DIREKTIE DER KULTURES.

Tot eersten kommies, de tweede kommies bij die direktie B. van Zutphen.

Tot tweeden kommies, de derde kommies bij die direktie W. E. L. F. von Ende.

Tot derden kommies, de klerk op het residentiekantoor te Muntok (Banka) E. von Faber.

BIJ DE INDIGO-KULTUUR.

Tot assistent der eerste klasse, de assistent der tweede klasse C. F. van den Broek.

Tot assistent der tweede klasse, de assistent der derde klasse J. G. Persijn.

Tot assistent der derde klasse, de opziener der eerste klasse J. L. Rhemrev.

Tot opziener der eerste klasse, de opziener der tweede klasse W. A. van den Broek.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan de kapiteins der infanterie J. C. Immink en J. G. R. Molenaar.

OVERGEPLAATST:

Bij het garnizoen te Betong (Lampongsche distrikten), de officier van gezondheid der derde klasse Th. H. Eisinger, behoorende tot het garnizoen te Soerabaija, thans aanwezig te Batavia.

De waarnemend algemeene sekretaris, in ervaring gekomen zijnde, dat het uitreiken van beschikkingen van den Gouverneur-Generaal op door partikuliere personen gediende verzoekschriften, meermalen vertraagd wordt, doordien de belanghebbenden verzuimen hunne verblijfplaats op te geven, of den persoon aan te wijzen aan wien zij wenschen, dat de beschikking worde uitgereikt, — noodigt de belanghebbenden uit, om in hunne aan den Gouverneur-Generaal te rigten rekesten op te geven, waar en aan welk adres zij het antwoord wenschen te ontvangen.

De waarnemende Algemeene Sekretaris,
A. LOUDON.

Overvoer van Steenkolen.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident van Soerabaija, op Dingsdag den 27sten April 1858, aldaar eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den overvoer, gedurende den aanstaanden oostmousson,

van Banjermassing naar	Anjer	van	110	ton	steenkolen;
„	Cheribon	„	60	„	„
„	Banjoewangi	„	150	„	„
„	Riouw	„	200	„	„
„	Pontianak	„	350	„	„
„	Samarang	„	50	„	„

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 27 en 31 Maart no. 25 en 26 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Batavia, in het faillissement van de firma Tölken Voget & Co.

Door den testamentairen executeur te Banjoewangi, van wijlen den Chinees Njo Tjiansing.

DAGEN VAN VERTREK DER LANDMAIL-POST

OVER DIT JAAR VAN SOERABAYA.

Woensdag	5	Mei.
Zaturdag	5	Junij.
Maandag	5	Julij.
Donderdag	5	Augustus.
Zondag	5	September.
Woensdag	6	October.
Zaturdag	6	November.
Maandag	6	December.

En voor de halvemaandsmail, den 20sten van elke maand, des middags ten 4 ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 9den April.

Voor het pakhuis van de heeren Adam & Co te Kalimaas.

Op Zaturdag den 10den April.

Voor de toko van den Maleijer Mohamat Tair in de kampoong Baroe.

Op Maandag den 12den April.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

W. K. P. F. STEUP
MET
H. S. L. DUTRIEUX.
PASOEROEANG, 3 *April* 1858. (316)

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON* A. M. E. KIKP, echtgenoote van
SOERABAYA, J. WETZEL.
7 *April* 1858. (325)

Bevallen van eene *DOCHTER* D. MARTHERUS, echtgenoote van
SOERABAYA, G. H. KUNEMAN.
1 *April* 1858. (309)

STERFGEVALLEN.

Ons *ZOONTJE* ALFONSUS THEODORUS EMANUEL, in wiens geboorte wij ons op den 21sten April 1857 verheugden, werd ons heden door den dood ontrukt.
SOERABAYA, C. J. PIETERS.
4 *April* 1857. J. D. PIETERS.
(317) *Boedrie.*

VENDUTIE.

Op den 9den April in de pakhuizen van ADAM & Co, van HOUTWERKEN en SIRAPPEN, afkomstig van het fort *Erfprins.* (306)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 9den dezer.

Zullen de ondergeteekenden, door tusschenkomst van het Vendu-Departement alhier, en voor rekening van wien zulks moge aangaan, doen verkoopen:

5 à 6000 picols min of meer beschadigde **RIJST,** afkomstig van het Engelsche schip *HENRY WINCH*, alhier aangebragt per het Engelsche schip *SWAN*, en thans liggende in eene der Entrepot pakhuizen te Kaliemaas.

(308) **ADAM & CO.**

VENDUTIE

Op den 10den April, bij MOHAMAT TAIR, op kampong *Baroe*, van eene groote partij JACONETTEN, te veel om te annonceren, welke meest zonder reserve zullen worden verkocht.

Voorts van
30 picols BRUINE SUIKER.
eene groote partij EBBENHOUT
FRANSCHE WIJNEN in kisten van één dozijn,
GENEVER enz., enz. (322)

---

in Friesland en Gelderland. De tabak van Amersfoort, die voornamelijk als dekblad voor sigaren gebezigd wordt, is onder de Europesche tabaksoorten de eenigste, die van belang gebruikt wordt.

In de geneeskunst wordt de tabak onder de klasse der *scherpe verdoovende middelen* (*Narcotica acria*) gerangschikt. Een zijner gewigtigste bestanddeelen is de *nicotine*, een alcaloïde van zeer vergiftige werking.

In het dagelijksche leven ziet men op drieërlei wijzen van den tabak gebruik maken; namelijk door denzelven te snuiven, te kaauwen of pruimen en te rooken.

Van het snuiven heeft de vermaarde geneesheer Unzer in zijn „*Arts*" gezegd: „De dames met hare snuiflippen, bemorste kinnen en tabaksadem; de heeren met hunne zwart of geel bepoederde overhemden of rokken; de druipende neuzen, de schorre stem en de geïllumineerde zakdoeken van beiden, zijn zeker geene gunstige aanprijzing voor hetzelve."

En Bilderdijk in zijn dichtstuk „*'t Nicotiaansche Kruid*":

„Of hoe gij snuiver, durft ge uw adem even frisch,
Uw mond, die nooit van snuifsmet zuiver is,
Uw huid, gelijk uw kleed, doortrokken van die geuren,
Den lieven maagdenkus vol balsem waardig keuren!"

Wat het rooken van tabak aangaat, de gevoelens der artsen, omtrent het al of niet schadelijke dezer gewoonte komen geenszins overeen. Want, terwijl sommige geneesheeren, zoo van den ouden als van den nieuwen tijd, geen nadeel aan het tabaksrooken toeschrijven, zijn er weder anderen, die zeer nadeelige gevolgen er aan wijten. Deze beweren, dat het rooken de tanden bederft, het ligchaam uitdroogt, magerheid en eene bleeke kleur te weeg brengt, de spijsvertering stoort enz. De Engelsche geneesheer Pereira zegt van het rooken: „Bij hen, die er aan gewoon zijn, en er matig gebruik van maken, veroorzaakt het rooken dorst, vermeerderde afscheiding van speeksel en slijm in den mond, en bewerkt het eene bijzondere bedaardheid en kalmte des gemoeds, waardoor het bij alle klassen van lieden, en bij alle volken, zoowel beschaafde als niet beschaafde, is aangenomen geworden. Met bijzondere nadeelige uitwerkselen van de gewoonte van te rooken ben ik niet bekend."

Wanneer men in aanmerking neemt, hoe verbazend groot het getal tabaksrookers is die reeds vele jaren, en dagelijks vele pijpen rooken, zonder ooit eenig onaangenaam of nadeelig toeval er van ondervonden te hebben, dan zal het schadelijke der gewoonte om tabak te rooken al zeer gering mogen genoemd worden. Men vindt bij enkele geneeskundige schrijvers nadeelige gevolgen van het rooken opgeteekend, doch deze werden gewoonlijk door onmatig rooken veroorzaakt. Zoo verhaalt Gmelin twee gevallen, die doodelijk afliepen. In het eene waren 18 en in het andere 17 pijpen achtereenvolgende gerookt.

De dichters zijn het omtrent het rooken ook niet eens. Lombard zingt:

„Douce charme de ma solitude,
Charmante pipe! ardent fourneau!
Qui purge d'humeurs mon cerveau,
Et mon esprit d'inquiétude!"

En Bilderdijk laat zich in zijn „*'t Nicotiaansche Kruid*" op deze wijze hooren:

„Weg met dat stinkend stof! Weg met die vuile dampen!
De lucht en 't heldre licht van tafeltoorts en lampen
Verduistrend, d'ademtocht verstikkend en vergift
Voor borst en ingewand! Wat razernij van drift
Kon zoo het menschenras van zelfbesef berooven,
Om dus zich 't leven in den boezem uit te dooven."

„Kan 't zijn? Ja, 't kwam zoo verr': de aandoenlijkheid der schoonen
Schroomt zelve een afkeer van dien hellepoel te toonen;
Ja, duldt den kus van zulk een zwart gerookten mond,
Waarvan zich d'ademlucht op afstand reedt verkondt!
Hoe durft ge, o schoorsteenpijp, met dor geschroeide lippen,
Op 's lieven meisjens wang den vuilen waas doen glippen?"

Zeer in tegenspraak met Bilderdijk is vader Cats:

„Wat mach er eenigh volck, speck, vleijs of hammen wenschen,
Al dat maeckt drabbigh bloet, en onvermengde menschen.
Voor mij ick weet een spijs, die ick al beter houw,
Die draegh ick in mijn sack of in mijn wijde mouw.
Kom let op mijn bedrijf, 't en zijn geen slechte saken,
De kock, dien ick gebruijck, dat sijn mijn eigen kaken,
Mijn keuken is een pijp, een doos mijn schapperae,
Die draegh ick altijd met, waer dat ick henengae,
Een blat is mijn gebraet. Van hier, o grage monden,
De schoorsteen is mijn neus; is dat niet wel gevonden?
En roock dat is mijn drank: wat pas ik op den wijn?
Ick kan oock sonder hem gerust en vrolijck sijn.
'k En hoef aan geen servet mijn handen af te vegen,
Een kleijntje wel gebruijckt, dat is een grooten segen.
Wel laeckt mij dien het lust. Het is een rustig man,
Die met de minste kost hem vrolick maken kan."

Redactie.

BOEKEN-VENDUTIE.

Onder de leden der Societeit CONCORDIA, op Woensdag den 14den April, des avonds ten 8 uur. (329)

VERKOOPING

Op Zaturdag den 17den April 1858.

Aan de *Fabriek voor de Marine en het Stoomwezen*, van de aldaar te bezigtigen IJZEREN WERKTUIGDEELEN, afkomstig van Zr. Ms. Stoomschip **BATAVIA,** benevens 5 STOOMKETELS, vroeger gebezigd in gemeld Schip en in Zr. Ms. Schepen **ETNA** en **ONRUST,** alles in 63 kavelingen.

Voor het afhalen of op de plaats zelve sloopen wordt den koopers een ruim tijdverloop toegekend.

De voorwaarden en lijst der kavelingen zijn te lezen en inlichting te bekomen bij den

Direkteur der Fabriek,

(327) D. L. WOLFSON.

VENDUTIE TE MALANG

WEGENS VERTREK

Op Maandag en Dingsdag den 19den en 20sten April 1858,

Ten huize van den WelEdelGestrengen Heer O. VAN POLANEN PETEL, van eenen bijzonder netten inboedel bestaande uit: STOELEN, TAFELS, KASTEN, groote prachtige SPIEGELS en SCHILDERIJEN, Eng. HANG en TAFEL LAMPEN, LEDIKANTEN, KNAPEN groote GLAZEN KASTEN en eene menigte andere artikelen, te veel om te noemen.

VERDER:

Een fraai 4 span zwarte PAARDEN, groote DEUGDZAME SCHOONE RIJPAARDEN, RIJTUIGEN, 12 bastard Europ. en Javaansche MELKGEVENDE KOEIJEN, GEITEN, verschillende VOGELS in KOOIJEN enz., enz.

Regeling der Vendutien.

Den eersten dag zullen verkocht worden, alle BEESTEN en op den tweeden dag het meubelair en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

***NB.** Commissien worden aangenomen door* (334)

WEIJERMANS & CO.

VENDUTIE.

Op Woensdag den 21sten April a. s.

Voor de Pakhuizen van DE FACTORIJ DER NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ aan de Kaliemaas, van

Eenige min of meer door zeewater beschadigde LIJNWADEN, enz., enz. (313)

VERKOOP VAN TABAK

Op eenen nader te bepalen dag zullen door de ondergeteekenden bij inschrijving worden verkocht:

De volgende TABAKS OOGSTEN, te weten:

1 het merk *Nicot* bedragende p. m. 350,000 Amst. ℔
2 „ „ *Temayang* „ „ „ 350,000 „ „
3 „ „ *Havana* „ „ „ 200,000 „ „

De monsters zullen eenige dagen vóór den verkoop ten hunnen kantore te bezigtigen zijn.

SOERABAYA, ADAM & CO.
29 *Maart* 1858. (301)

VERTREK DER STOOMSCHEPEN.

Omstreeks den 18den a. s. vertrekt één der stoomschepen van de onderneming W. CORES DE VRIES, naar Macasser, Timor Koepang en de Molukkos en tegen dienzelfden datum het stoomschip (333)

PALEMBANG,

naar Batavia via Samarang. Adres, bij

SOERABAYA, *De Agenten,*
8 *April* 1858. B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Hamburger clipper schip

HORIZONT,

KAPT. E. BECKER.

Deze bodem beveelt zich door deszelfs doelmatige inrigtingen vooral aan voor den overvoer van repatriërende familiën en kinderen; terwijl laatstgenoemden onder bijzonder toezigt kunnen gesteld worden.

Het vertrek is bepaald tegen den 20sten dezer direct naar AMSTERDAM.

Informatiën bij den Gezagvoerder in het *Marine Hotel* alhier en bij

(315) *De Agenten,*

W. MATHIEU & CO.

VRACHT EN PASSAGE.

Naar SUMANAP met de Nederlandsch Ind. brik

SOPHIA,

Adres agenten MCMILLAN MARTEN & Co en Gezagv. G. SCHUIT, *Marine Hotel.* (320)

THÉ-DANSANT.

In de Societeit CONCORDIA op *den 17den April* 1858. (330)

Personen, welke genegen mogten zijn eene partij GRUIS van EUROPEESCHE STEENEN, voor de Geniewerken onbruikbaar, over te nemen, kunnen zich aanmelden, bij

Den Onder Directeur der Genie in de derde Militaire Afdeeling of Java.
Bij Afwezigheid.
(328) *De Kapitein der Genie,*
BOUWENSCH.

f 50,000 à *f* 60,000.

Wordt als bodemerij gevraagd op het casco van het Engelsche Barkschip **AGAMEMNON,** groot 974 tons en gevoerd door kapitein THOMPSON, voor eene reize van hier naar *Sydney.*

Informatien zijn te bekomen ten kantore der ondergeteekende agenten van het schip, en bij den notaris Mr. T. A. KLINKHAMER, bij welke de inschrijdingsbilletten kunnen worden ingeleverd tot den 10den Mei e. k.

(332) MACMILLAN MARTEN & CO.

Onze generale Procuratie, *den 31sten December* 1855. aan den Heer J. B. VAN DEN DUNGEN BILLE verleend, is op heden met onderling goedvinden ingetrokken.

SOERABAYA, MAJOR MATZEN & CO.
1 *April* 1858. (302)

AVOND KURSUS.

Voor de Nederlandsche, Fransche en Engelsche talen, de reken- en wiskunde à tien gulden 's maands, per leerling, ten huize van

Adres 2de School.
(331) F. L. DE VRIESE.

IN HUUR TE BEKOMEN

PRAAUWEN, voor den vervoer van producten en goederen naar *Soerabaya* en vice versa, tegen het onderstaande tarief:

Van *Djerebeng* tot *Soerabaya* per koijang. *f* 3.60 rec
Waaronder begrepen is voor *Modjosari*, *Kriang* en *Batoe Toelis.*
Van *Modjokerto* tot *Soerabaija* per koijang „ 8.—
„ *Balong Bendo* tot „ „ „ „ 4.—
„ *Gempol Krup* „ „ „ „ „ 8.—
„ *Djombang* „ „ „ „ „ 10.—
„ *Goedo* „ „ „ „ „ 14.—
„ *Ked'rie* „ „ „ „ „ 17.—
Waaronder begrepen is voor *Brebek*, *Pesantren* en *Migiran.*
Van *Toelong Agong* tot *Soerabaya* p. k. „ 25.—

Te bevragen bij
(307) J. JANSEN.

HET ATELIER

VOOR

PHOTOGRAPHIE PORTRETTEN

van **H. L. JOHAN.**

Is geopend op den eersten April.

Deze PORTRETTEN worden even goed vervaardigd als die van de heeren WOODBURRY & PAGE, in wier gewezen lokaal ook de werkplaats is.

De prijs dier portretten is van *f* 12.— rec. tot *f* 70.— rec. — *Gatottan.* (310)

VERMIST.

VIER BANK BILLETTEN elk ad. *f* 100.— N°. 887, 1559, 2887, 3671.—

Degenen welke eventueel in het bezit mogt zijn geraakt van dezelven, worden verzocht daarvan opgave te doen aan

SOERABAYA, SCHIMMELPENNINCK & CO.
5 *April* 1858. (319)

UIT DE HAND TE KOOP.

EEN FRAAI AMEUBLEMENT, bestaande uit: mahoniehouten BANKEN, STOELEN, TAFELS, KNAPEN, enz.

Te bevragen, bij
(323) **M. KOOSEN.**

HOUDERS VAN COGNOSSEMENTEN.

Over 50 manden NASSAUER SELTERS WATER, gemerkt NI.

en 50 idem. gemerkt A.

Aangebragt per **KOOPHANDEL,** Kapitein DE BOER, afgeladen door de Heeren D. C. TROUSSET en ZOON te *Amsterdam*, worden verzocht zich bekend te stellen, bij

SOERABAYA, **B. KOPERSMIT & CO.**
3 *April* 1588. (314)

Dr. S. P. TOWNSEND'S

COMPOUND FLUID EXTRACT OF SARSAPARILLA.

Dit geneesmiddel, bekend wegens deszelfs bijzondere heilzame uitwerking op het bloed, in velerlei ziekten, voornamelijk ter genezing van borstkwalen en andere ongesteldheden, die haren oorsprong hebben in eene ongeregelde of belemmerde bloedsomloop, is verkrijgbaar tegen *f* 10.— rec. per flesch bij

(321) E. FUHRI & CO.

VERSCHE PROVISIEN

ZIJNDE PAS AANGEBRAGT

ALS:

ALLE BEKENDE SOORTEN GROENTEN en GEVOGELTE in BLIK.
INGELEGDE GROENTEN IN POTTEN.
ROLPENS, ROOKWORST, ROOKSPEK, SAUCIJS, CARBONADE, } in grootte fleschen.
HOLLANDSCHE ZUREN alsmede OLIJVEN en KAPPERS.
GEASSORTEERDE KOEK, JAN HAGEL, LETTERS, ST. NICOLAAS, } in trommels.
BANKET en GEASSORTEERD SUIKERWERK, ROZIJNEN, AMANDELEN, KRENTEN, PEEREN, APPELEN, SNIPPERS, SUCCADE, VERMISEILLE, MACARONI, BLIKKEN GEROOKTE OSSENHAAS, SAUCIJS DE BOLOGNE en ROOKZALM.
VANILLE POEDER CHOCOLAAD.
BESSEN GENEVER, WITTE BRANDEWIJN, DIVERSE LIQUEUREN, MAAG en POMMERANTZ ELIXER, } *Wijnand Fockinck.*
HAM, ZOETEMELKSCHE en ZWITSERSCHE KAAS. en bijzonder goed geconserveerde ANSJOVISCH.

(324) **KARTHAUS & MELCHERS.**

PAS ONTVANGEN.

PUIKE ZOETE MELKSCHE KAAS.
SARDIJNTJES in ¼ en ½ blikken.
MACASSAARSCHE VISCHJES in FLESSCHEN.
PUIKE ENGELSCHE BOKKINGS pr. blik en pr. st.
BLOEMKOOL in blikken.
LIMONADE POEDER per flesch.
REUKZEEP.
KURKETREKKERS.
SPEELKAARTEN.
EAU DE COLOGNE.
ST. JULIEN WIJN.
BRANDEWIJN.
SLA-OLIE.
en andere soorten van DRANKEN en PROVISIEN.

(326) Bij **H. VAN DE VELDE.**

***SOERABAYA,** den 8sten April 1858.*

De mislukking van den op 14 Januarij ll. plaats gehad hebbenden moorddadigen aanslag op het leven van Z. M. den keizer der Franschen is te dezer plaatse in de kerk van de R. C. gemeente, op laatstleden Zondag, met een plegtig *Te Deum* herdacht.

— Het genoegen vernemen wij dat weldra het kunstminnend publiek dezer stad in de gelegenheid zal worden gesteld een, zeldzaam in deze gewesten voorkomend, muzikaal genot te smaken.

De Heer Martin Simonsen, solo violist van Z. M. den koning van Denemarken, die op zijne kunstreize door Indie overal den levendigsten bijval heeft mogen ondervinden, en die tegenwoordig te Batavia Concerten geeft, heeft het voornemen ook te dezer plaatse zich op Concerten te doen hooren.

Wij willen hier niet herhalen hetgene de *Java Bode* en het *Bataviaasch Handelsblad* reeds tot lof van dien virtuoos hebben medegedeeld, en houden ons overtuigd dat ook ons kunstminnend publiek de zeldzame begaafdheden van den beroemden toonkunstenaar naar waarde zal weten te schatten.

NEDERLAND.

Delft, 1 Febr. In de vorige week overleed alhier, op zijne doorreis, in het gasthuis, in den ouderdom van 43 jaren, Ward Frederik Bingley, de zoon van den grooten tooneelspeler van dien naam. Hij reisde met een poppenkast en werd bij het doortrekken dezer stad ongesteld, waarom men hem ter verpleging in het gasthuis opnam.

Vlissingen, 31 Jan. Zr. Ms. korvet *Pallas* is in

rijks droog dok alhier nagezien en wordt verder gereed gemaakt voor eene reis naar Oost-Indie. Het tijdstip der in dienst stelling van Zr. Ms. fregat *Evertsen* het schijnt nog niet bepaald te zijn. Men is echter druk bezig met het in orde brengen van dien bodem. De oorlogsbrik *Courier* is verleden Vrijdag in het drooge dok gehaald om nagezien te worden.

ENGELAND.

De *Morning Post* doet eenigzins vermoeden wat de regering voornemens is te doen betrekkelijk tot de kwestie der staatkundige uitgewekenen. Zie hier hoedanig het ministeriele blad zich uitdrukt:

Het gouvernement is in geenen deele voornemens dat regt van verblijf te verkorten, waarvan de Heer de Persigny zoo te regt den lof heeft vermeld. Er zal eene bijvoeging tot de wet worden voorgedragen. De gewone regtbanken des lands zullen kennis kunnen nemen van de misdaad, welke ten doel heeft den dood van een vreemd souverein, die met Engeland in goede verstandhouding leeft, te beramen en voor te bereiden en het zal in het openbaar wezen, dat men hinderpalen tegen het volvoeren van zoodanigen moordaanslag zal opwerpen; alles zal voor de Engelsche jury worden behandeld. Men denkt niet, dat in het parlement ernstig bezwaar tegen dezen maatregel zal worden aangevoerd, of het moest zijn van den kant eener kleine fractie der radicale partij. Het Britsche volk, toegevende aan regtmatige bedenkingen, zal in de verandering, welke men voorstelt in de wet te maken, niets zien dan een eenvoudigen maatregel, die door de menschlievendheid en den welwillenden eerbied, welke tusschen de beide volken behoort te bestaan, wordt voorgeschreven.

— De *Times* laat zich over de adressen van het Fransche leger, in dezer voege uit: Indien de Fransche regering de rol van uitsluitend scheidsregter der waarheid op zich neemt, en zichzelve als de eenige bron van onderrigting in Frankrijk aanmerkt, behoorde zij ten minste hare verpligtingen te kennen. In het belang der waarheid, des verdes en van het gezag van zijne willekeur, verbiedt zij alle openbare geschriften, welker toon slechts dubbelzinnig is, die de feiten in een verkeerd daglicht stellen en de gemoederen zonder noodzaak verbitteren. Zij moet zich derhalve op hare beurt eenige opmerkingen getroosten wegens de adressen, die zij van de officieren des legers en van de openbare ambtenaren antvangt en welke zij openbaar maakt. In eenige dier adressen, welke door de regering met hare goedkeuring bestempeld en aan de wereld medegedeeld zijn, geeft men, in meerder of minder duidelijke bewoordingen te kennen, dat Engeland een land van moordenaars is, dat het opzettelijk schuilplaats aan moordenaars verleent, met het doel om de Europesche souvereinen, welke niet in zijnen smaak vallen, uit den weg te ruimen; men beweert verder, dat het, ten einde den persoon des Keizer te beschermen, noodig is, niet de Fransche policie te doen handelen, maar een inval in Engeland te doen, en eindelijk dat de moordenaars, die met Engelsche paspoorten in den zak geheel Europa doortrekken nergens anders dan te Birmingham of in Leicester-square in hechtenis genomen kunnen worden. Zie daar de dwalingen, aan welke die regering haar plegtig *imprimatur* verleent. Wanneer deze de eenige aard is der mededeelingen, wier openbaarmaking in Frankrijk geoorloofd is, dan aarzelen wij niet te voorspellen, dat de dag zal aanbreken, op welken men erkennen zal, dat de Keizer beter door eene vrije drukpers dan door eene geheime politie zou zijn gediend geweest. Hij houdt zich thans bezig met Frankrijk door middel van adressen, welke hij ontvangt, in te lichten. De ligt in beweging te brengen bevolking van dat land verneemt uit deze stukken, dat Engeland een land van straffeloosheid is voor de moordenaars, dat het een hol van monsters is en dat de moordenaars daar den Keizer als uit eene hinderlaag begluren. Soortgelijke beweringen zouden aan zich zelve kunnen worden overgelaten, bijaldien zij door eene vrije drukpers wierden gedaan, bij welke de tijd zich met eene spoedige wederlegging belast. Zij zijn alleen daar gevaarlijk, waar men er niet over redetwisten of die wederleggen kan, en waar zij voor waar gehouden worden, omdat zij zonder gisping doorgaan.

— Op den 13 Januarij had de Heer John Shaney van de Vereenigde Staten von Noord Amerika de eer om te Windsor, in de Koninklijke manege, zijne wonderbare magt over het paard te toonen, voor Hare Majesteit, den Prins gemaal, de koninklijke familie en gevolg. — Hij begon met een buitengewoon wild veulen van 18 maanden oud, den eigendom van den Prins gemaal, een dier dat nog nooit eenig ander tuig was opgelegd geworden dan de stalhalster, en door den kolonel Hood juist voor deze gelegenheid was uitgezocht. — Nadat hij gedurende anderhalf uur met het dier was alleen geweest kwam, de Koninklijke familie binnen en vond de heer Raney zittende op het in zeer rustige houding en met lossen tengel staande veulen. — Daarna werd den Heer R. eene trom gegeven, waarop hij, altijd op het paard gezeten, een oorverdoovende roffel sloeg zonder dat het dier het minste teeken van vrees gaf. — Hierop verwijderde zich de Koninklijke stoet gedurende eenige minuten en toen deze weder binnen kwam, lag het dier op den grond, terwijl de Heer R. het de achterpooten tegen elkander sloeg en zelfs een van de hoeven zich tegen het aangezigt lag.

Het tweede paard dat binnen gebragt werd, was een uit de stal van den Heer Anderson, dat om zijne weerbarstigheid bekend was, en daar om vroeger reeds door den heer Raney was onderhanden genomen: dit paard werd aan het eene eind der manège geheel alleen nedergezet; de heer R.... ging aan het tegenovergestelde einde van het locaal staan en op zijn bevel kwam het paard bedaard naar hem toe wandelen. — Daarop liet hij in tegenwoordigheid der Koningin het paard zich nederleggen, en kroop omgehinderd over en rond het dier heen: hij rolde het zoo dat het op den rug kwam te leggen, liet het weder opstaan en plaatste het in verschillende houdingen waarin het zonder eenige dwang, en zonder dat de tengel door iemand werd gehouden, staan bleef. Een derde paard, dat door den piqueur Meijers, als buitengemeen schuw en schrikachtig, was uitgezocht, werd hierop binnengebragt en de heer Raney liet ook dit dier, binnen weinige minuten, alles doen wat de twee vorige paarden hadden gedaan. — Toen de voorstelling was geëindigd, betuigde Z. K. H. den Prins gemaal aan den heer R. zijne tevredenheid en dank. Het geheim is in vertrouwen aan den Generaal Majoor Sir Richard Airey medegedeeld die betuigt dat er in de behandeling niets is dat niet door elk ruiter en paardenkenner zal worden goedgekeurd, en, zoodra er voor eene voldoende som zal zijn ingeteekend, zal het geheim worden bekend gemaakt.

— Te Hull is dezer dagen eene moeijelijke operatie bewerkstelligd op eenen oliphant, welke gebeurtenis in de volgende bewoordingen wordt medegedeeld.

Chubby, de oliphant in de menagerie van de heeren Wombwell & Co, heeft eene operatie ondergaan, die, wegens hare nieuwheid en goeden uitslag, eene plaats verdient in de jaarboeken der heel- en geneeskunde. — Voor ruim een jaar geleden, had zich eene wenächtig gezwel aan Chubby's vande-handsche dij vertoond. — De wen groeide en nam eindelijk zoodanig toe in grootte dat sommige boeren, die vroeger nooit een oliphant hadden gezien, twijfelden of de oliphant een uitwas van de wen, dan wel de wen een uitwas van den oliphant was, want het arme dier nam af naarmate de wen toenam. — Chubby was ziek, Chubby had geen eetlust. Chubby kwijnde weg, Chubby's vel werd zoo ruim dat het wel groot genoeg scheen voor drie Chubbies, en Chubby 's vrienden zagen wel dat Chubby het niet lang zou staande houden, tenzij de deelgenootschap tusschen hem en de wen werd ontbonden. Verandering van lucht werd beproefd, doch alleen de wen won er bij. Geneeskundige hulp werd ingeroepen en op negen verschillende plaatsen waar hij doortrok, slikte dat arme dier de pillen en drankjes van negen vermaarde doctoren, maar niets hielp, en niemand durfde met mes of lancet tegen zulk eenen patient optrekken.

Dus stonden de zaken toen Chubby ons op de laatste Hullsche kermis zijn, naar aller gedachten, laatste bezoek bragt. — Doch Chubby had vrienden die sterk aan hem gehecht waren, en, als eene laatste toevlugt, wendden deze zich tot een onzer stadgenooten, een beroemd veeärts. — Doctor Tom. B. Ryde ging, zag, en besloot moedig het ontleedmes ter hand te nemen. — Een paar dagen na den afloop der kermis ging hij over tot de operatie, die twee uren duurde, en waaronder Chubby zich zoo bedaard hield dat het duidelijk was, dat hij de innige overtuiging had van het nut der scheiding die men bewerkstelligde. — De wen, uitgesneden zijnde, woog vijf pond, en een van derzelver wortels had tot een voet diep in het vleesch gezeten.

De operatie was evenwel bij uitnemendheid geslaagd. Elk nieuw uitkomend bulletin was steeds gunstiger, tot eindelijk in het laatst van November Doctor Ryde zijnen patient genezen verklaarde en gereed om zijne bezigheden te hervatten. — Onverwijld kreeg nu Chubby eene plaats in de spoortrein om zich weder naar zijne vrienden, de heeren Wombwell & Co, te begeven, en de laatste berigten, die wij aangaande hem ontvingen, waren dat Chubby's eetlust en molligheid elks bewondering wekten.

— In het St. Lucas Hospitaal, een gesticht voor krankzinnigen in Engeland, werd kortelings het jaarlijksch bal gegeven, waaraan ongeveer 120 krankzinnigen en een dertigtal bezoekers deelnamen De ongelukkige krankzinnigen vermaakten zich bij uitstek; zij dansten met het grootste genoegen, luisterden met gespannen aandacht naar den zang van sommigen der gasten en drongen onstuimig op een da capo aan — Na den dans werden geschenken van eenen grooten Kersboom uitgedeeld en oud en jong, meisjes en volwassen mannen ontvingen hunne poppen en speelgoed met het grootste genoegen. Te elf ure in den avond was alles gedaan en de feestvierenden gingen naar bed of naar huis. Sedert de oprigting van dit gesticht in 1751 ontving het niet minder dan 19,178 lijders binnen deszelfs muren, waarvan 1456 stierven, 8490 als geheel genezen ontslagen werden en de overigen om verschillende redenen, ofschoon niet totaal hersteld, het hospitaal verlieten.

Eene opmerking echter die van algemeen belang is, bestaat daarin dat gedurende de laatste jaren de gevallen van krankzinnigheid zich op eene ontrustende wijze hebben vermeerderd. Nog slechts weinig jaren geleden stond het aantal krankzinnigen in verhouding tot de bevolking als 1 tot 800, welke verhouding thans is geworden als 1 tot 700, hetgeen eene vermeerdering daarstelt van een achtste op eene in aantal toegenomeno bevolking. In het krankzinnigengesticht te Hanwell zijn duizend lijders en wordt die inrigting thans vergroot, zoodat zij twee duizend patienten binnen hare muren zal kunnen opnemen. In Middle-Essex zal eene dergelijke uitbreiding van het gesticht te Colney Hatch niet minder noodig worden: in dat huis zijn thans 1200 arme krankzinnigen, terwijl er nog een omstreeks gelijk aantal onverzorgden ronddoolt.

— Een der Antwerpsche nieuwsbladen meldt dat Koningin Victoria, die in den laatsten tijd groote bekwaamheid heeft getoond in de kunst van photograferen en daaraan veel tijd heeft besteed, aan de keizerin Eugenie als nieuwjaars cadeau heeft gezonden een zeer fraai album vol van door Hare Majesteit zelve genomen photografieu — Dit werk, zoo geheel eenig in zijne soort, bevat portretten van H, M's kinderen in costumes genomen uit Shakespeare, het portret van den Prins gemaal., gezigten van het kasteel Windsor, van Balmoral, Osborne etc.

— Een der Amerikaansche dagbladen maakt, en niet ten onregte, veel ophef van de vastberadenheid eener landgenoote. De echtgenoote van Doctor Hodges van Ashland werd te omstreeks een ure in den nacht gewekt door een geruchl als van inbraak: zij stond op, luisterde aan de deur en twee stemmen in het benedenhuis hoorende, nam zij een geweer en ging de kamerdeur uit. Boven aan de trap gekomen, zag zij een man beneden aan dezelve. — „Wat wilt ge?" vroeg zij. — De man antwoordde: „zwijg, of ik schiet je voor den kop," waarop zij aanlegde en vuur gaf. De dieven namen hierop met zulk eene overhaasting de vlugt dat zij de kleederen en het zilver, dat reeds bijeengepakt lag, achterlieten. Aan de deur zag men het teeken van eene bloedige hand, ten bewijze dat Mevrouw niet had misgeschoten. — De deugnieten verloren ook nog in de vlugt een papier, waarop de namen van verscheidene burgers waren geschreven, benevens eene beschrijving der door hen bewoonde huizen en opgave of zij eenen hond hielden of niet.

— In de *London Gazette* moeten alle verklaarde bankroeten officieel bekend gemaakt worden Het aantal aldus gestaafde failissementen bedroeg 837 in het jaar 1850, 874 in 1851, 843 in 1852, 746 in 1853, 1264 in 1854, 1409 in 1855, 1205 in 1856, 1481 in 1857.

— Naar luid van berigten van Malta is het 92ste regiment sterk 822 man, aldaar uit Gibraltar aangekomen, bestemd naar Oost-Indië, eerstdaags vertrekken nog 250 man van datzelfde regement uit Engeland mede naar Indie.

— In de vorige week hebben te Londen plaats gehad 1363 sterfgevallen en 1750 geboorten.

— Volgens de *New-York Courier and Enquirer* is de opbrengst der zilvermijnen in Mexico, welke aan de Spanjaarden, van de verovering door Cortez tot aan hunne verdrijving door de Mexicanen in 1827, 2.028,000.000 doll. hebben opgeleverd, sedert aanzienlijk toegenomen; die opbrengst is van een jaarlijksch bedrag van 20,000,000 tot op ongeveer 40,000,000 doll. in 1856 gestegen.

FRANKRIJK.

— De *Constitutionnel* is de eerste, die het stilzwijgen verbreekt over de verbolgenheid, welke de adressen van gelukwensching door de armée aangeboden, bij de Engelschen, hebben verwekt. De Engelsche bladen, zegt de *Constitutionnel*, klagen geheel ten onregte over de ronde en opene wijze, waarop ons leger zijne vaderlandsliefde heeft geuit. In de keuze der bewoordingen behoefde het toch niet te rade te gaan bij de Engelsche dagbladschrijvers. Eene zaak slechts poogden onze dappere soldaten te bereiken: hunne meening zoo volkomen en zoo duidelijk mogelijk uit te drukken. Hunne verontwaardiging maakt hen welsprekend op echt militaire wijze, en om dat kernachtige, om die geestkracht welke er in ligt, hebben zij in het oog des Keizers en van de gansche natie zoo veel waarde. Voor het overige bestaat er geen grond voor die vermeende verontwaardiging. In Engeland toch is voor eenige maanden eene redevoering uitgesproken, niet door een krijgsman, maar door iemand, vergrijsd in de hoogste staatkundige betrekkingen (door Lord Palmerston), die bijzonder scherp was. In Frankrijk heeft men, na delezing er van, geglimlacht. Welk regt heeft Engeland, om zich zoo verontwaardigd te betoonen?

— De openbare behandeling der zaak van Orsini is uitgesteld. Nieuwe en gewigtige feiten zijn onverwacht aan het licht gekomen. Waarschijnlijk zal de instructie niet voor Maart geëindigd zijn.

— De civiele regtbank heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van A. Maquet tegen A. Dumas. Men herinnert zich, dat de eerste van Dumas verlangde 60.000 frs. schadeloosstelling en dat zijn naam op de titels werd vermeld van de werken waaraan hij met Dumas gearbeid heeft. De regtbank heeft den eisch afgewezen en Maquet tot betaling der kosten veroordeeld.

— Te Gend is overleden de Heer H. Lammens, ridder der Leopoldsorde, oud luit.-kolon. der burgerwacht, advocaat en lid van den gemeenteraad van die Stad. Hij heeft 200,000 francs aan de gasthuizen van Gend, 50 000 frs. aan het weeshuis genaamd dat der Kulders, en 50,000 rancs aan de kerk St. Anne vermaakt.

— De Keizer en de Keizerin zullen doopgetuigen zijn van de dochter van den graaf de Morny; het kind zal de namen ontvangen van Marie Eugénie.

NIEUW-GUINEA.

(*Vervolg en slot*)

Veel moeite had het gekost, om een genoegzaam terrein open te kappen, dewijl men boomen aantrof van drie tot vijf voet middellijn, en daaronder niet weinig ijzerhout, waarop het volk zijne bijlen stomp kapte, zoodat het somwijlen door het traag voortgaan van het werk, moedeloos werd. Dit, gevoegd bij het gebrek aan versch voedsel, dat zelfs de officieren ontbrak, bragt spoedig de moeraskoortsen te weeg, welke onafscheidelijk zijn van de ontblooting van terrein, door digt geboomte bezet, zelfs in de gematigde luchtstreek des vaderlands, hoeveel te meer dan op weinige graden afstands van de evenachtslijn. Daarbij kwam van 11 Julij af, gedurende vier weken, eene nevelachtige, vochtige, gure lucht, waardoor, bij den swaren arbeid en het gebrek aan ververschingen, zich eene algemeene neerslagtigheid van de manschappen, aan boord zoowel als aan den wal, meester maakte. De moeraskoortsen werden hardnekkig en kwaadaardig; scheurbuik en waterzucht volgden, zoodat in het midden van Augustus de toestand van allen, officieren zoowel als minderen, treurig was. Het lijdt geen twijfel, dat bij meerdere veerkracht van den kommissaris en den kommandant der expeditie, en het voorhanden zijn van versch voedsel en geschikte ververschingen voor zieken en convalescenten, de ziekte niet zoo algemeen zoude geworden zijn en gewis niet zoo noodlottige gevolgen zoude hebben gehad.

Oorspronkelijk was de bezetting vastgesteld op één luitenant als kommandant, 1 chirurgijn 3de kl., 11 europesche en 20 inlandsche soldaten, 10 javaansche bannelingen, waaronder die aan den opstand van Diepo Negoro hadden deel genomen. Nog behoorden er toe een europeaan, 22 inlandsche vrouwen en 21 kinderen. Een andere luitenant was alreede tot vervanging van den zieken kommandant aangebragt, onder de blanke soldaten was reeds een overleden en onderscheidene zieken. De bannelingen waren bereids eenmaal aangevuld, en moesten kort daarna op nieuw aangevuld worden, dewijl zij zich, door de omstandigheden, waarin zij zich bij een zoo gering garnizoen bevonden, met schuit of kanoe uit de voeten maakten, onder voorwendsel van te gaan visschen. Men ga na in welken

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den 8sten April* 1858, n°. 28.

verlaten en somberen toestand zich moesten bevinden de weinige zieke en ontmoedigde Europeanen, terwijl er nog veel te doen was om het terrein rondom het fort van het verspreide hout en de struiken te zuiveren. Men had voortdurend te strijden tegen de kwaadaardige koortsen, dewijl het boschrijke terrein te veel moeijelijkheden opleverde, om door het wegkappen van het overtollige hout, de vochtige dampen en uitwasemingen van den grond, door de winden te zien verwijderen.

Daarbij bevond zich de bezetting in een oord, waar men door verraderlijke wilden was omringd, en tegen hen bestendig op zijne hoede moest wezen en was derhalve veel te gering, zoo in officieren als in europesche en inlandsche soldaten. Ook had men, in een zoo onherbergzaam oord, als vrije kolonisten moeten daarheen brengen, inlanders met hunne vrouwen, om jagong, kadjang en tam gevogelte aan te kweeken; men had overvloed van kokosboomen, kanarieboomen en dergelijke moeten aanplanten, om vruchten en andere benoodigdheden voor de bezetting te verkrijgen en tot gerief van die vaartuigen, welke er mogten aanlanden.

Wat werd er gedaan, om de Papoes op te wekken, om massooi, belasharie en meerdere fijne houtsoorten naar het fort te brengen, om op de tripangen vischvangst uit te gaan, om parelmoerschelpen te visschen, enz., enz.? Niets of nagenoeg niets. Hoe konde men dan hoop voeden, om kooplieden van Makassar, Banda of andere naburige streken ten handel te zien komen? Toch was het niet onwaarschijnlijk, dat wanneer eenmaal te Dobo, in het handelsaisoen bekend werd dat te Fort du Bus voordeeligen handel kon gedreven worden, of de inlandsche kooplieden zouden gretig zooveel verder zijn gezeild, wijl zij er tegen overmoed en gewelddadigheid, van welken kant ook, bescherming zouden vinden.

Voor het overige verbeelden wij ons dat de gelegenheid voor eene kolonisatie te Merkus-Oord, niet ongunstig is te noemen. Gaarne brengen wij daarvoor hulde toe aan Macklot en Zippelius, die met Muller, van Raalten en van Oort, de natuurkundige commissie der expeditie uitmaakten. De grond is geschikt voor den rijstbouw en voor andere voederplanten. Het rund en het paard door de Nederlanders aldaar aangebragt, hebben er welig getierd. Ook is het te verwachten, dat bij onderzoek van het binnenland en het gebergte ten Noorden en Oosten, er belangrijke uitkomsten zullen verkregen worden, ten opzigte der voortbrengselen van het plantenrijk. Zijn de laatst uitgekomene kaarten omtrent dat gedeelte van den Indischen Archipel naauwkeurig, dan zal men van Fort du Bus niet ver oostwaarts behoeven door te dringen, om de Geelvinksbaai te bereiken. Misschien ook bestaat er eene gemeenschap, geul of straat, van het zuiden dier baai naar de westkust, wijl dat gedeelte, zoover ons bekend is, nog niet naauwkeurig is opgenomen. Voor de ontwikkeling van den handel, derhalve ook landbouw en beschaving, is de Tritonsbaai voordeelig gelegen. Immers de Archipel van Oranje Nassau ligt op korten afstand; weinig verder treft men de Key- en Aroe-Eilanden, en iets meer ten Z. W. de Tenimber-Archipel, waar overal landbouw, nijverheid en handel op den ontwikkelenden adem der beschaving wachten.

Een fort, dat onder zoo ongunstige voorteekenen was gesticht, en waar, reeds van den aanvang af, de zuinigheid op zoo bekrompene wijze voor het noodige had gezorgd, moest voortdurend, door den aanvoer van versche manschappen voorzien worden, opdat de bezetting niet uitstierf of door de naburige Papoes overrompeld en vermoord werd. Diezelfde zuinigheid belette, om doortastende maatregelen ten goede te nemen; zoo als het was konden er geene goede vruchten van verwacht worden, en men had den moed niet om groote kosten daartoe aan te vragen. Om zich van alle verantwoordelijkheid af te maken, of dewijl men aan de gebrekkige stichting van du Bus geene kosten maken wilde, deed men het bij den Koning voorkomen, als of ongezondheid der landstreek alleen oorzaak was van den kwijnenden toestand der manschappen daarheen gezonden, en Koning Willem I gaf in 1835 zijne toestemming tot de verplaatsing van het aan de Tritonsbaai gevestigde etablissement, *naar een geschikter en gezonder punt.* Men vond het nogtans gemakkelijker, die bezetting geheel in te trekken en door den kapitein ter zee Anemaet, werd in den aanvang van 1836, de bezetting geligt en het Fort du Bus gesleclit.

Eindelijk schijnt na een tijdsverloop van ruim twintig jaren, het oogenblik te zijn aangebroken, om op nieuw een fort ter westkust van Nieuw Guinea aan te leggen. Gelukkig bevindt zich thans het vaderland in zoodanigen toestand, dat de bezuiniging niet langer in den weg behoeft te staan, om er iets goeds te stichten, iets dat van heilzamen invloed kan wezen voor de omliggende streken. Wil men handelen met denzelfden geest van karigheid als in 1828, dan late men het liever na, want dan is het geld en menschenlevens nutteloos weggeworpen. Men vermijde bij het aanleggen van een nieuw etablissement, de fouten, welke door ons zijn aangeduid en men stichte er te gelijker tijd eene kolonie, die ruimschoots voorzien kan in de behoeften der bezetting en der scheepvaart.

Of op nieuw de Tritonsbaai behoort te worden gekozen, laten wij in het midden, dewijl wij meenen, dat de Heer G. reeds vele maanden geleden, met een onderzoek der kust is belast geworden; maar wij mogen niet verzwijgen, dat het geroep van ongezondheid der landstreek Merkusoord, onzes inziens, grootelijks overdreven is. Zeker is het, dat verkeerde en ongenoegzame maatregelen, aan die ongezondheid de meeste schuld hebben. *Redactie.*

KORT HANDELSOVERZIGT.

SOERABAYA 1 *April* 1858.

Invoeren. De vraag voor stukgoederen bijft zeer beperkt; in de afgeloopene maand was de omzet zeer gering en de prijzen van bijna alle soorten van *lijnwaden* hebben geene verandering ondergaan; alleen voor ongebleekte soorten waren eenigzins betere prijzen te bedingen.

In *metalen* heeft eenen verkoop van 1100 pikols zweedsch ijzer à *f* 13,50 per pikol plaats gehad.

Provisien en andere invoersartikelen met grooten voorraad en zonder prijsverandering.

Uitvoeren. *Arak*, *koffy* en *suiker* nominaal en zonder omzet. *Rijst* zeer schaarsch. Witte tot *f* 190 en carga tot *f* 160 per koijang niet te verkrijgen.

Bevrachtingen. De volgende schepen zijn naar Nederland bevracht. Het Ned. schip *Herman de Ruijter* tot *f* 70 en *f* 75 per last voor suiker en *f* 70, voor tabak. Het Hamburger schip *Elbe*, tot *f* 70 per last voor suiker en tabak, en *f* 90 voor huiden. Het Hamburger schip *Horizont* tot *f* 70 per last voor suiker en tabak Het Nederlandsche schip *Zaanstroom* naar Hongkong 42½ cents van eenen dollar per pikol rijst. Andere havens naar evenredigheid.

Wisselkoers. Papier op Nederland à pari.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN

Bevallen:

G. E. Filz geb. van Hook. D. Batavia 28 Maart. — G. A. Spoelstra geb. Lantzius D. Boeloe-Comba (eiland Celebes) 29 Januarij. — A. S. H. Rijken geb. Witte. Z. Soerabaija 19 Maart. — De echtgenoote van M. D. Renesse van Duivenbode. Z. Ternate 23 Februarij. — G. E. Beijerinck geb. Meijer. D. Banjoemaas 20 Maart. — M. S. Thesingh geb. Duijvené. D. Moeara (Buitenzorg) 25 Maart. — C. C. de Blij geb. van Gessel Z. Berglust bij Samarang 26 Maart. — J. C. Schallig geb. Andreas. D. Samarang 1 April.

Getrouwd:

J. C. L. B. Falk, van Amsterdam, met E. H. Farnell, van Kissingpoint, Sijdneij, N. Z. Wallis (Australie) 24 September. — W. P. S. Schlüter Jr. met C. A. Specht. Buitenzorg 27 Maart. — J. O. Boulet met W. A. Hartog weduwe van G. Challenger.

Overleden:

De Weduwe H. S. van Son geb. van Braam 56 j. Batavia 9 Maart. — J. S. van Stenus geb. Jansen. Samarang 29 Maart.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. W. Kroon.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van
April	5	Z. M.	Cachelot.	Kapt. luit.-ter-zee A. F. Sidenburg.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	Nederlandsche	Henriette.	H. J. Chevallier.	Makasser.
„	6	Engelsche	Alliance.	Said Achm. bin Abd. Rachman Assegaf.	Singapore.
„	—	Nederl. Ind.	King Gowan.	H. Varmat.	Poelo Laoot.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders	Naar
April	2	Nederl. Ind.	Hing Thaij.	Amat.	Balie Boleleng.
„	3	Nederlandsch	President Ram.	J. R. Ulrich.	Nederland.
„	4	Nederl. Ind.	Stp. Koningin der Nederlanden.	E. Lewis:	Singap. via Sam. en Batavia.
„	—	„ „	Kiem Ingsoen th. hern. Bingseeng.	Kho O Hoan.	Balie (Badong.)
„	—	„ „	Clara.	Landroes.	Banjoewangie.
„	—	„ „	Soedul Barie.	Sech Abd. b. Salim b. Sech Aboebakar.	Banjermassing.
„	5	„ „	Ammana Tulbarie.	Sech Hamoot bin Moh. Bantah.	Samarang via Sum. en Pekal.
„	—	„ „	Joedoelbarie.	Sech Abd. bin Jaffar bin Mahrie.	Sumbawa.
„	7	„ „	Al Osmanie.	Sech. Moh. bin Osman Bahasoan.	Biema via Balie.
„	—	„ „	Hoseeng.	Oeij Boenko.	Balie (Padang.)

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Zweedsch	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsch	Dina.	De Haan.	In lossing.	„ „ „ „
„	Zaanstroom.	Schaap.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Zeevaart.	Bieshorst.	Onbepaald.	„ „ „
„	Anthonia Petronella.	Voorendijk.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
Hamburg	Elbe.	Muhlenroth.	„	„ „ „ „ „ „
Nederlandsch	Herman de Ruijter.	Feijnt.	Amsterdam	Ruyl Cramer & Co.
„	Tollen.	Van Rossem.	„	„ „ „ „
Hamburg	Horizont.	Becker.	„	Wm. Mathieu & Co.
Engelsch	Harvest Home.	Wright.	China.	McMillan Marten & Co.
„	Agamennon.	Thompson.	In reparatie.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Sophia.	G. Schuit.	Sumanap.	„ „ „ „
„	Clipper.	L. Eschauzier.	Ontbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsch	Whampoa.	Van der Hoff.	Nederland.	B. Kopersmit & Co.

Vertrokken Passagiers.

Met de stoomboot *Koningin der Nederlanden*, de heeren J. Chenten, Abbott, J. J. H. Kervel en bannelingen. — Met de Ned. Ind. brik *Soedulbarie*, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Madura en Samarang; de brik Cachelot, de schepen Norman, Agememnon, Zaanstroom, Gana Salim en Elbe; de barken Fatal Ma-än, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Baltimore, Salma. Hoksing. Nawan Eljoesoer, Soedul Gair, Ariet Banjarmaas, Charlotta, Guillaume Tell, Banka, Mandarijn, Elisabeth Johanna, Herman de Ruiter, Princes Alice, Ararat, Hepscott, Asad Dulla, Antonia Petronella, Whampoa, Zeevaart, Dina, Tatas Banjermassing, Swan, Harvest Home, Tollens, Idra Kolmona, Fathool Barie en Alliance; de brikken Lord Montgomerie, Fair Barbadian en Henriette; de schoeners Saparoea, Masschoor, Hiatlie, Tjilatjap, Bientang Timor, Messenger, Clipper en Ardjoeno; de kotter Little Tot,

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

30 Maart. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Boender.

1 April. Het Nederl. schip *Concurrent*, gezagv. F. D. de Wit, van Soerabaija.

2 April. Het Nederl. schip *Alida*, gezagv. P. H. Kiewit, van Soerabaija.

3 April. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaija.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

29 Maart. De Ned. Ind. bark *Fathoolwadoet*, gezagv. Said Sech bin Abdul Rachman Aljufrie, van Soerabaija den 22sten Maart.

31 Maart. De Ned. Ind. bark *Abool Haer*, gezagv. Sech Mohamat bin Joesoop bin Jacoob, van Samarang den 15den Maart; de Ned. Ind. bark *Risqil Haer*, gez. Sech Osman bin Mohamat Almaskatie, van Soerabaija den 26sten Maart.

VERTROKKEN.

30 Maart. De Ned. Ind. Schoener *Mifrejool Moelook*, gezagv. Braie naar Kangean.

3 April. Het Ned. Ind. schip *Fathal Moebarak*, gez. Said Sech bin Hoesin Segaf, naar Samarang en Tagal; de Ned. bark *Gelderland*, gezagv. D. Crap Hellingman, naar Tjilatjap.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schoeners Mansoer Fathool Haer; Sumanap, barken Zein, Kasbalhaer, Fathoolwadoet, Abool Haer, brikken Rachmanie, Nasree Majid, Risgil Haer, en kotter Sie Berkat.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 6den tot en met den 7den April 1858.

AANVOER.

Van Moluccos per het Ned. schip *Henriette*, gezagv. H. Chevallier agenten Schimmelpenninck & Co.

40 kistjes cognac, 17 vaatjes verw, 2 kisten flanel en kousen, $697^{14}/_{100}$ picols rijst, 350 stuks planken, Schimmelpenninck & Co; 13 kisten cognac, 12 kisten roode wijn, 9 kisten ijzerwerk en paijongs, Order.

Van Singapoere per het Engelsche schip *Alliance*, gezagv. Said Achmat bin Abdulragman Segaf, agent Gezagvoerder.

20 kisten aardewerk, 25 zakken salpeter, 20 kisten vuurwerk, 10 kisten paijoongs, L. Johan; 7400 stuks planken, 470 zakken dadels, 1400 pakken aardewerk, 112 collies manufacturen, vuurwerk, sigaren, koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Van Poelo Laut (Borneo) per de Ned. Ind. schoener *King Goan*, gezagv. Hormat, agent Gezagvoerder.

13,000 bossen Rotting, 3 picols suiker, Adam & Co.

UITVOER.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. brik *Joedool Barie*, gezagv. Said Abdulla bin Sech Aboebakar.

$3^{20}/_{100}$ picols jav. koperwerk, 3 kisten en balen inhd. manufacturen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Singapore, Samarang en Batavia per het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis.

3 kisten sarongs, J. F. van Leeuwen & Co; 2 kisten lijnwaden, Fraser Eaton & Co; 2 kisten amfioen, Thomas; 6 ijzeren blokken, 15 kelders terpentijnolie, McMillan Marten & Co; 4300 sp. matten, *f* 4000 aan zilveren munt, 1 picol jav. koperwerk, 11 kisten jav. sigaren, 7 kisten inhd. manufacturen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Balie en Bima per de Ned. Ind. bark *Alosmanie*, gezagv. Sech Mohamat bin Osman.

3 kisten gedr. katoen, Adam & Co; 2 balen shirtings, W. Mathieu & Co; 3 kisten gedr. katoen, McMillan Marten & Co; 3 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Hoksing*, gezagv. Oeij Boenko.

1 kist ben. amfioen, 2 balen madapollams, McMillan Marten & Co; 1 kist gedr. katoen, Fraser Eaton & Co; 5 kisten gouddraad, 3 kisten thee, 40 stuks ledige tonnen en kleinigheden, Oeij Koening.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Kiem Ingsam*, thans Hernd. Bengsing.

1 kist gedr. katoen, Adam & Co; 1 kist gedr. katoen, Fraser Eaton & Co; 30 picols witijzer, 20 kisten anijsdrank, 55 stuks ledige olietonnen, 2 kisten chin. gouden verguldsels, ½ picol indigo, 4 kisten valsch gouddraad, Gezagvoerder.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 16½.
KOFFIJ per picol.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 170 à *f* 180.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 210 à *f* 220.—
KORHUIDEN per 100 st. *f* 250 à *f* 300.—
ARAK per legger *f* 75 à *f* 80.—
OLIE (KLAPPER).
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING. *f* 9 à *f* 10.—
WISSELKOERS 99 à 100 %.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 11den April, des morgens ten half 9 ure.
Ds. VAN DAVELAAR.
Doops-bediening.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 11den April, des morgens ten half 9 ure.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.